

Bivši pripadnik vojske bosanskih Srba govori o proterivanju ne-Srba

Author: [Rachel Irwin](#)

Nakadašnji vojnik je na suđenju Karadžiću rekao da je video kako snage bosanskih Srba prisiljavaju Hrvate i Muslimane da napuste sarajevsko predgrađe.

Piše: Rachel Irwin uz Haga (TU br. 672, 3. decembar 2010.)

Formacije Radovana Karadžića proterale su nesrpske civile iz okoline Sarajeva i opljačkale njihovu imovinu – izjavio je ove sedmice pred Tribunalom bivši pripadnik vojske bosanskih Srba.

„Video sam ta proterivanja vlastitim očima“, izjavio je svedok optužbe, koji je ostao anonimn, dajući iskaz uz iskrivljenje lika i glasa. Kao bivši pripadnik Sarajevsko-romanijskog korpusa vojske bosanskih Srba, on je – kako je rekao – bio prisutan na Grbavici u vreme kada su snage bosanskih Srba, polovinom maja 1992., uspostavile kontrolu nad tim područjem.

„Ljudi su bili u kolonama i nosili plastične kese . . . nakon što je njihova imovina bila poharana“, kazao je on.

Karadžić je, pošto se i dalje brani samostalno, izrazio nepoverenje u svedokov iskaz.

„Ukoliko ste zaista videli kolonu u pokretu, kako znate da to nije bilo nešto što je činjeno u nekakvom dogovoru? Kako možete tvrditi da su ljudi iz te povorke bili proterani?“, pitao je Karadžić prilikom unakrsnog ispitivanja.

„Mogao sam da im vidim po izrazima lica da ih prisilno proteruju“, odgovorio je svedok. „Ako neko šutira nekoga u stražnjicu ili ga udara kundakom . . . [oni ne odlaze dobrovoljno].“

„Ko je koga šutirao?“, pitao je Karadžić.

„Srpski vojnici su šutirali civile hrvatske i muslimanske nacionalnosti“, odgovorio je svedok.

„To uopšte ne mogu da prihvatim“, uzvratio je Karadžić. On je rekao da nakon što su bosanski Srbi zauzeli tu oblast „nije bilo moguće . . . proterati nikoga“.

„Ni ptica nije mogla [da ode]“, insistirao je okrivljeni.

Tužiocima tvrde da je Karadžić, kao neko ko je u periodu od 1992. do 1996. bio predsednik samoproglašene Republike Srpske (RS), planirao i nadzirao opsadu Sarajeva, koja je trajala 44 meseca. Karadžićeva vojska se tereti da je namerno otvarala snajpersku i artiljerijsku vatru na civilno stanovništvo, a sa ciljem „širenja terora“ u gradu.

Optužnica ima ukupno 11 tačaka i u njoj se navodi da je Karadžić odgovoran za zločine genocida, progona, istrebljenja, ubijanja i prisilnog raseljavanja, koji su „doprineli ostvarivanju cilja – trajnog raseljavanja bosanskih Muslimana i bosanskih Hrvata sa teritorije na koju su polagali pravo bosanski Srbi“. Uhapšen je u Beogradu, jula 2008., nakon što je 13 godina proveo u bekstvu.

Prilikom ovosedmičnog davanja iskaza, svedok je rekao kako vojska bosanskih Srba „nije naredila pljačku“.

„Svi su pljačkali ukoliko su hteli“, kazao je svedok. „Bilo je i poštenih vojnika, koji to nisu radili. Bilo je vojnika iz moje jedinice koji nisu krali.“

Međutim, on je dodao kako je – iako nije postojalo naređenje kojim se od vojnika traži da pljačkaju – „stekao osećaj da su proterivanja vršena u skladu sa naređenjima“.

„Jeste li prijavili počinitelje?“, pitao je Karadžić.

„Nisam“, odgovorio je svedok. „Jednom sam pokušao da spasem muslimanskog civila – otišao sam u vojnu policiju i rekao šta [se] dogodilo. Odmahnuli [su mi] rukom.“

Pre ovog svedočenja, tužiteljka Hildegard Uerc-Reclaf (Hildegard Uertz-Retzlaff) je svedoka ispitivala u vezi sa efektima Karadžićevih predratnih političkih govora i medijskih intervjuua.

U jednoj svojoj izjavi za srpske novine, Karadžić je rekao da se „Srbi nikada neće smiriti dok ne ostvare želju da žive u jednoj državi“, pročitala je Uerc-Reclafova.

Takođe je naglas pročitala deo govora u kojem je Karadžić rekao kako su „Srbi jedini narod na svetu koji su bili progonjeni i ubijani zato što postoje, i zbog toga nećemo dozvoliti da nas razdvoje“.

Svedok je rekao da veoma dobro poznaje tu vrstu retorike.

„U to vreme, g. Karadžić je među Srbima imao status harizmatične osobe“, kazao je svedok. „Ljudi su mu verovali i smatrali da je [jedinstvena država] ideja koja je ostvariva.

„Njegova ukupna politika kao čelnog čoveka [Srpske demokratske stranke] vodila je u tom pravcu, tačnije ka dokazivanju da dva naroda više ne mogu zajedno. Međutim, on uopšte nije kompetentan da odluči ko [može] da živi s kim.“

Svedok je rekao da su te izjave dovele do toga da se Bošnjaci i Hrvati osećaju „nebezbedno i neizvesno“.

Tokom unakrsnog ispitivanja, Karadžić je osporavao svedokova opažanja.

„Možete li shvatiti da se milion i po Srba osećalo loše zbog odvajanja [od] Jugoslavije i života u Bosni [tadašnjeg predsednika Alije Izetbegovića]?“, pitao je Karadžić. „A to znači da se može govoriti o istim osećanjima koja ste prepoznali kod Muslimana i Hrvata – prihvatate li to da su i Srbi osećali istu vrstu strahova i teskoba?“

„U to vreme niko nije tvrdio da će Bosna i Hercegovina biti unitarna država“, odgovorio je svedok. „To su Vaši mračni izuzeci. To nije Izetbegovićeva Bosna i Hercegovina. Nije on vlasnik i ne može se ponašati kao vlasnik ta tri naroda. U životu postoje problemi, i problemi se u životu rešavaju.“

Ovo je jedini svedok koji je iskaz dao tokom jednomesečne pauze, koju su sudije odredile potkraj novembra kako bi se Karadžiću omogućilo da stekne uvid u nekoliko hiljada stranica nedavno otkrivenog materijala. Suđenje će zvanično biti nastavljeno 7. decembra.

Rachel Irwin izveštava za IWPR iz Haga.

Location: Balkans

Topic: International Criminal Tribunal for the former Yugoslavia

Focus: ICTY - Radovan Karadzic Trial

Source URL: <https://iwpr.net/sr/global-voices/bivsi-pripadnik-vojske-bosanskih-srba-govori-o>